

Als betrokken burger wil ik graag reageren op het Ontwerp-Klimaatplan, specifiek over de strategische kansen die de eiwittransitie biedt voor het Nederlandse verdienvermogen, innovatiekracht en ondernemerschap. Het regeerprogramma benadrukt terecht het belang van innovatie en ondernemerschap voor onze economie. De eiwittransitie sluit hier naadloos bij aan en kan bijdragen aan meerdere kabinetsdoelstellingen.

1. Nederland als wereldleider in voedselinnovatie

Nederland is historisch gezien een wereldleider in agrifood innovatie en kan deze positie verder versterken door strategisch in te zetten op de eiwittransitie. Ons land huisvest al toonaangevende bedrijven zoals Meatless, RESPECT Farms, Those Vegan Cowboys, de vegetarische slager en Mosa Meat die baanbrekende technieken ontwikkelen voor duurzame eiwitproductie. Het rapport "Enhancing the Ecosystem for Alternative Protein Innovation" laat zien dat de Nederlandse alternatieve eiwitmarkt kan groeien naar €10 miljard in 2030. Deze groeiende sector draagt bij aan verschillende prioriteiten uit het regeerprogramma:

2. Versterking Nederlands verdienvermogen en concurrentiepositie

Creëert nieuwe exportmogelijkheden voor hoogwaardige producten, aansluitend bij de kabinetsambitie om weer tot de top-5 van meest concurrerende landen te behoren

Trekt internationale investeringen aan in een groeimarkt die volgens het rapport kan groeien van €346 miljoen in 2022 naar €4-10 miljard in 2030

Versterkt onze positie als innovatief agrifoodland door voort te bouwen op bestaande kennis en infrastructuur

Biedt kansen voor het mkb én grotere bedrijven, wat past bij de kabinetsambitie om ondernemerschap te stimuleren

Draagt bij aan hoogwaardige werkgelegenheid in de voedingssector

3. Toekomstperspectief voor Nederlandse boeren

Biedt concrete nieuwe verdienmodellen naast traditionele veehouderij

Sluit aan bij bestaande agrarische kennis, infrastructuur en distributienetwerken

Vergroot economische weerbaarheid door diversificatie van inkomstenbronnen

Past bij de kabinetsambitie om "ruimte voor ondernemerschap" te geven aan boeren

Kan bijdragen aan verlaging van de druk op het landelijk gebied

4. Voedselzekerheid en strategische autonomie

Vermindert afhankelijkheid van geïmporteerd veevoer

Draagt bij aan een robuuste voedselvoorziening, wat het rapport identificeert als cruciale uitdaging

Past bij het streven naar strategische onafhankelijkheid zoals genoemd in het regeerprogramma

Versterkt de Nederlandse positie in nieuwe waardeketens

Draagt bij aan innovatieve oplossingen voor wereldwijde voedselzekerheid

5. Innovatie en kennisleiderschap

Versterkt de Nederlandse kennispositie in voedselinnovatie

Bouwt voort op excellent onderzoek aan instellingen als WUR en TU Delft

Stimuleert publiek-private samenwerking tussen kennisinstellingen en bedrijven

Draagt bij aan de kabinetsambitie dat Nederland in 2030 3% van het BBP uit geeft aan R&D Versterkt onze positie als aantrekkelijke vestigingslocatie voor innovatieve bedrijven

Om deze kansen te verzilveren, doe ik de volgende aanbevelingen:

Versterk publiek-private samenwerking rond eiwittransitie door:

1. Gerichte innovatiesubsidies voor doorontwikkeling producten en opschaling
2. Faciliteren kennisuitwisseling tussen bedrijven en kennisinstellingen
3. Ondersteuning bij opschaling van productie en het overbruggen van het "valley of death" tussen ontwikkeling en commercialisering
4. Investeren in pilotfaciliteiten voor alternatieve eiwitten

Verbeter het ondernemersklimaat door:

1. Vereenvoudigen regelgeving rond nieuwe voedingsmiddelen
2. Wegnemen onnodige belemmeringen zoals de frisdrankbelasting op plantaardige zuivel
3. Actieve ondersteuning bij EFSA-goedkeuringsprocessen en stroomlijnen van vergunningsprocedures

Versterk de internationale positie door:

1. Actieve ondersteuning van Nederlandse bedrijven bij internationale expansie

2. Inzet op vereenvoudiging van EU-regelgeving voor nieuwe eiwitten
3. Versterking van de Nederlandse positie als "gateway to Europe" voor deze sector
4. Proactieve werving van buitenlandse investeringen

Het zou een gemiste kans zijn als Nederland zijn voorsprong op dit gebied verliest aan landen als Singapore, Israël of de Verenigde Staten. Met gerichte overheidssteun en een gunstig ondernemingsklimaat kan Nederland zijn positie als innovatieleider in de voedingsector verder versterken en uitbouwen.